

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण प्राविधिक प्रतिवेदन

२०७८ असार १२ र १३ गते

रामग्राम नगरपालिका

प्रतिवेदन तयार गर्ने:
मस्वसित नेपाल (फोरएच नेपाल)
काठमाण्डौ

पेश गरिएको निकाय:
प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान, बाँके
लुम्बिनी प्रदेश

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण

विषय सूची

१. परिचय र पृष्ठभूमी
२. अध्ययनको महत्व
३. लैङ्गिक बजेट परीक्षणको उद्देश्यहरु
४. लैङ्गिक परीक्षणले समेटने क्षेत्रहरु
५. लैङ्गिक परीक्षणको विधि र तरिका
६. लैङ्गिक परीक्षणका सहभागीहरु
७. लैङ्गिक परीक्षणको विश्लेषणका औजारहरु
८. लैङ्गिक परीक्षणबाट आएका मुख्य प्राप्तिहरु
९. लैससास बजेट परीक्षण विधिबाट देखिएका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवस्था
- ९.१. परीक्षण पश्चात सूचकहरुले प्राप्त गरेका अंक
- ९.२. लैङ्गिक परीक्षण नतिजाको माकुरे जालो
१०. गाउँपालिका नगरपालिकामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सबल पक्ष र सुधार गर्नपर्ने पक्षहरु
११. लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशी विकास कार्ययोजना
१२. निष्कर्ष

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण

२०७८ असार १२ र १३ गते

रामग्राम नगरपालिका

१. पालिकाको परिचय :

जिल्ला	नवलपरासी
कार्यक्रमको नाम	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण
मिति	२०७८ असार १२ र १३ गते
स्थान	रामग्राम नगरपालिका, नवलपरासी
प्रतिवेदन पेश गरेको मिति	२०७८ असार १८

२. पृष्ठभूमि:

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको माध्यमबाट स्थानीय सरकारको संस्थागत संरचना र सम्पूर्ण विकास योजना तथा कार्यक्रमहरूमा महिला, बालबालिका, दलित, जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक समुदाय र सीमान्तकृत समुदायहरूलाई समावेश गराउने, मुलधारमा ल्याउने विधि हो । राज्यको मुलधारमा आउन नसकेका समुदायहरूका सवालहरूको सम्बोधन गर्दै समानता, समता सशक्तिरण र मूलप्रवाहिकरण कायम गर्नका लागि तय गरिएको कार्यक्रम र बजेटको विश्लेषण सहित उद्देश्य प्राप्तमा निर्धारण हासिल भयो भएन भनी लेखाजोखा गर्ने विषय वा विधि हो ।

नेपालको संविधानको प्रस्तावनामा लैङ्गिक विभेद अन्त्य गरी समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्ने व्यवस्था उल्लेख भएको छ । संविधानको धारा ३८ ले महिलालाई समान वंशीय अधिकार, सुरक्षित मातृत्व र प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी अधिकार, राज्यका सबै तहमा सहभागी हुने अधिकार, सम्पत्ति तथा पारिवारिक मामिला सम्बन्धी अधिकार, शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगार र सामाजिक सुरक्षामा सकारात्मक विभेदको व्यवस्था गरेको छ । संविधानले महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसाजन्य कार्यहरूलाई कानून बमोजिम दण्डनीय हुने व्यवस्था गरेको छ ।

संविधानको धारा १८ को समानताको हकमा सबै नागरिकहरू तथा सामाजिक र सांस्कृतिकतरूपले पछाडि परेका समुदाय समेतको संरक्षण, सशक्तिकरण वा विकासको लागि राज्यले कानून बनाई विशेष व्यवस्था गर्न सक्ने उल्लेख छ । सामाजिक न्यायको हकले राज्यका हरेक तहमा समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्वको सिद्धान्तका आधारमा जनताको सहभागिताको अधिकार स्थापना गरेको छ ।

यसैगरि स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ लेलैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) सम्बन्धी देहायका प्रावधानहरुको व्यवस्था गरेको छः।

३. अध्ययनको महत्त्व

- स्थानीय तहको नीति, योजना र कार्यक्रम लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण दृष्टिले सन्तुलन भए नभएको पहिचान गर्न ।
- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी रुपमा संस्थालाई सन्तुलित बनाउन सहयोग मिल्छ ।
- स्थानीय सरकार कत्तिको लैससासमैत्री र नागरिकका सवालहरुमा सम्बेदनशील छ, छैन परीक्षण त्यसको मापन गर्न ।
- परीक्षण पछि सहभागीतामूलक तरिकाले महिला, आदिवासी जनजाति, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, दलित, मधेशी, मुस्लिम, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक समुदाय र पिछडा वर्गको सशक्तिकरण गरी लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण हासिल गर्न यसले सहयोग पुर्याउन ।
- यसले विकास प्रकृत्यामा काम गर्दा, विकास कार्यक्रम तय गर्दा, साधन र स्रोतको बाँडफाँड र परिचालनलाई लैङ्गिक उत्तरदायी र सामाजिक समावेशी बनाउन सहयोग गर्न ।

४. लैङ्गिक बजेट परीक्षणको उद्देश्यहरुः

- लैससास अवधारणा अनुसार यसको प्रयोगलाई सरलीकृत रुपमा स्थानीयकरण गरी स्थानीय सरकारले गर्ने सम्पूर्ण विकास योजना तथा कार्यक्रमलाई लैससास उत्तरदायी र दिगो बनाउन आर्थिक स्रोतको सुनिश्चता, उपलब्धिको समतामूलक वितरण र उपयोगी बनाउने रहेको छ ।
- स्थानीय तहको लैङ्गिक सम्बेदनशिलताको अध्ययन गरी लैङ्गिक समतामूलक बनाउनका लागि लेखाजोखा गर्ने ।
- स्थानीय सरकारका नीति, कार्यक्रम र योजनाहरुमा लैङ्गिक सन्तुलन भए नभएको लेखाजोखा गर्न ।
- स्थानीय तहमा जेन्डर सम्बन्धी विशेषज्ञता र मानव स्रोत विकास कस्तो छ भनि पहिचान गर्नु गर्न ।
- संस्थाको आफ्नो मूल्यांकन आफैले सहजकर्ताको सहयोगबाट सहभागितात्मक साधनको रुपमा स्थापित गर्न ।
- लैङ्गिक समानता र सबै जात, जातीको, धर्म, वर्ग, लिङ्गको राज्यका हरेक क्षेत्रमा अर्थपूर्ण सहभागिता गराई लैङ्गिक मैत्री वातावरण श्रृजना गरी लैङ्गिक मूलप्रवाहिकरणको माध्यमबाट सशक्तिकरण गर्दै लैजाने ।
- महिला र सीमान्तकृत समुहहरुलाई समावेश गरि उनीहरुको योजनाबद्ध रुपमा व्यक्तिगत र सामूहिक क्षमता अभिवृद्धि गरी स्थानीय तहको विकास प्रक्रियामा निर्णायक तथा अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गरी आर्थिक तथा सामाजिक सशक्तिकरण गर्ने ।
- स्थानीय सरकारको सबै कार्यक्रम, योजना र आयोजनाको प्रत्येक चरणमा लैससास दृष्टिकोणबाट अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्ने र यसलाई संस्थागत गर्दै लैजाने .

५. लैङ्गिक परीक्षणले समेटने क्षेत्रहरुः

नेपालको संविधानको प्रस्तावनामा उल्लेख भएको “सामन्ती, निरंकुश, केन्द्रीकृत र एकात्मक राज्यव्यवस्थाले सृजना गरेका सबै प्रकारका विभेद र उत्पीडनको अन्त्य गर्दै बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुधार्मिक, बहुसांस्कृतिक तथा भौगोलिक विविधतायुक्त विशेषतालाई आत्मसात् गरी विविधता बीचको एकता, सामाजिक सांस्कृतिक ऐक्यबद्धता, सहिष्णुता र सद्भावलाई संरक्षण एवं प्रवर्धन गर्दै, वर्गीय, जातीय, क्षेत्रीय, भाषिक, धार्मिक, लैंगिक विभेद र सबै प्रकारका जातीय छुवाछूतको अन्त्य गरी आर्थिक समानता, समृद्धि र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्ने संकल्प” लाई साकार पार्न स्थानीय तह/ गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको संरचना, नीति निर्माण र संचालन हुने योजना तथा कार्यक्रमलाई लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण मैत्री बनाउँदै राज्यले व्यक्त गरेका प्रतिबद्धता अनुसार कार्यगर्न संविधानको धारा २१४ र २२१ को उपधारा (१) को अधिकार तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (२) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी रामग्राम नगरपालिकामा लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशी विकास कार्यान्वयन तथा प्रवर्द्धन गर्नका लागि निर्माण गरिएका नीति ऐन, नियमावली कानून, कार्यविधि र निर्णय तथा संस्थागत विकासका सबै क्षेत्र नै लैङ्गिक परीक्षणले समेटेका क्षेत्रहरु निम्न हुन ।

मूल विषय	सहायक बिषय
नीति, कानून, योजना	नीति र कानूनमा समावेशिता/सहभागिता
	योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन
	बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन
संस्थागत व्यवस्था	कर्मचारीपदाधिकारी प्रतिनिधित्व
	कार्यप्रणाली समावेशी
	समिति, उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व
	वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशिता
	तथ्याङ्क सङ्कलन तथा व्यवस्थापन
मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास
	अनौपचारिक मूल्य, मान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना
	कानूनी साक्षरता
	विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता
सेवा प्रवाह	पूर्वाधारविकास
	प्रजनन स्वास्थ्य
	शिक्षा कार्यक्रम
	खानेपानी तथा सरसफाई
	स्वरोजगार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्थापन
सुशासन तथा उत्तरदायित्व	सुशासन
	उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता
	सूचना तथा संचार
	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
	समन्वय र सम्बन्ध बिस्तार

६. लैङ्गिक परीक्षणको विधि तथा प्रकृया :

लैंगिक परिक्षणका लागि यस रामग्राम नगरपालिकासँग प्रारम्भिक समन्वय पश्चात पालिकामा आइ लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण निर्देशिका २०७६ मा उल्लेख भए अनुसार ३ वटा चरणहरू पार गरि कार्य सम्पन्न गरिएको छ । ती चरणहरूमा :

(क) तयारी चरण

यस तयारी चरणमा सर्वप्रथम प्रमुख सहजकर्ताबाट पालिकामा आई प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत र सूचना अधिकारीसँग अन्तरक्रिया गरि लैंगिक परिक्षणका लागि आवश्यक पर्ने दस्तावेजहरू संकलन गर्ने कार्य गरिएको थियो भने सो क्रममा निर्देशिकामा उल्लेख भए अनुसार नगरपालिका उपप्रमुखको नेतृत्वमा ३ सदस्यीय कार्यदल गठन गरि लैंगिक परिक्षणका लागि आवश्यक पर्ने सम्पूर्ण तयारीका कामहरू सम्पन्न गरिएको थियो ।

क्र.सं.	नाम	पद	समावेशिताको क्षेत्र
१	श्री रम्भा कुँवर	उपप्रमुख	
२	रुद्र प्रसाद रेग्मी	सदस्य	
३	इन्दु विश्वकर्मा	सदस्य	दलित प्रतिनिधि

यसका साथै नगरपालिकाबाट वार्षिक योजना, क्षेत्रगत योजना, वार्षिक प्रतिवेदन, आर्थिक प्रतिवेदन, चौमासिक/वार्षिक समिक्षा, विकास बुलेटिन, नगरपालिकाको प्रोफाइल आदि दस्तावेजहरू संकलन गरिएका थिए । यी दस्तावेजहरू अध्ययन गरि कार्यान्वयन चरणमा छलफल गर्ने र सहभागीहरूलाई संकेतहरूमा अंक प्रदान गर्न सहज हुने गरि प्रशिक्षण गर्न तयारी गरिएको थियो । यसका अतिरिक्त कार्यशाला सञ्चालनका लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीहरू व्यवस्थापन गर्ने, संकेतहरू प्रिन्ट आउट गर्ने कार्य पनि गरिएको थियो ।

(ख) कार्यान्वयन चरण

● प्रारम्भिक सूचना संकलन

नगरपालिकामा लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणका लागि भए गरेका कार्य प्रगतिहरूका विषयमा जानकारी लिनका लागि प्रमुख सहजकर्ताले उपप्रमुख, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत र सूचना अधिकारीसँग प्रत्यक्ष छलफल गरि सूचनाहरू संकलन गरेका थिए ।

● लक्षित वर्गसँग छलफल

नगरपालिकाले विकासमूलक गतिविधिहरू सञ्चालन गर्ने क्रममा महिला, बालबालिका र अन्य लक्षित वर्गलाई के कसरी समेटेर लिएको छ भन्ने विषयमा जानकारी लिनका लागि प्रमुख सहजकर्ताले स्थानीय तहका दलित महिला सदस्य, महिला तथा बालबालिकाको क्षेत्र हेर्ने फोकल व्यक्तिसँग छलफल सञ्चालन गरेका थिए । उनिहरूसँग लक्षित वर्गलाई विकासको मूलधारमा ल्याउनका लागि भइरहेका पहलहरूका विषयमा छलफल भएको थियो ।

● कार्यशाला सञ्चालन

नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरू र पदाधिकारीहरूसँग अन्तरक्रियात्मक छलफल गर्ने र सो को आधारमा सहभागीहरूले लैंगिक परिक्षण गर्ने उद्देश्यले प्रमुख सहजकर्ताको नेतृत्वमा कार्यशाला सञ्चालन गरिएको थियो । यसका लागि सबै सहभागीहरूलाई सामाजिक दूरि कायाम गरि प्रशिक्षण दिएर उनिहरूलाई लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण निर्देशिका २०७६ ले व्यवस्था गरे लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण किन र कसरी भन्ने विषयमा अनुशिक्षण गरिएको थियो ।

● SWOT Analysis

लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणका क्षेत्रमा नगरपालिकामा भएका अभ्यासहरूमा सवल पक्ष, सुधारात्मक पक्ष, अवसर र चुनौतीहरूका विषयमा समूह छलफल गरिएको थियो ।

● समूह विभाजन र प्रश्नावलीहरूमा अंक प्रदान

लैससास कार्यविधि २०७६ अनुरूपका मूल विषय वस्तु अनुसार ५ वटा समूहमा विभाजन गरि उनिहरूलाई प्रति समूहमा छुट्याइएका प्रश्नावलीहरूमा सामूहिक छलफल गरि सहमतिमा अंक प्रदान गर्न सहजीकरण गरिएको थियो । यदि उनिहरूले प्रश्नावलीमा भएको निर्देशिका अनुसार १ वा ०.५ अंक प्रदान गरेमा त्यसका लागि सहयोगी प्रमाणहरू के के हुन आवश्यक छ भन्ने विषयमा सहजकर्ताहरूले स्पष्टरूपमा सहजीकरण गरेका थिए ।

● माकुरी जालो तयार

अंक प्रदान गरे पश्चात उनिहरूले दिएको अंकको आधारमा माकुरी जालो तयार गरिएको थियो र सो को आधारमा सहभागीहरूलाई लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको क्षेत्रमा नगरपालिकाले गरेका पहलहरूमा आधारित भइ सवल पक्ष, सुधारात्मक पक्षको विश्लेषण गरिएको थियो ।

● लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणमा अनुसार आगामी दिनमा गर्ने कार्ययोजना तयार

माकुरी जालोमा प्राप्त परिणामका आधारमा सवल पक्षहरूलाई अभि राम्रो गर्दै जाने र सुधार गर्नु पर्ने पक्षलाई समेट्ने गरि वार्षिक कार्ययोजना तयार गरिएको छ । यस कार्ययोजनामा गर्नु पर्ने काम, जिम्मेवारी, समय र लागत अनुमान गरिएको छ ।

(ग) प्रतिवेदन चरण

सहभागीहरूले प्रश्नावलीहरूमा दिएको अंकको आधारमा माकुरी जालो तयार गरिएको थियो भने सो माकुरी जालो सहभागीहरूसँग प्रस्तुत गरेर सवल पक्ष र सुधारात्मक पक्षहरूलाई औल्याइ सवल पक्षहरूलाई अभि राम्रोसँग अगाडि बढाउन र सुधारात्मक पक्षहरूलाई कार्यान्वय गर्नका लागि काम, जिम्मेवारी, समय सीमा र अनुमानित लागतको आधारमा कार्ययोजना तयार गर्ने काम सम्पन्न गरियो । सो आधारमा समग्र लैंगिक परिक्षणको प्रक्रियालाई दस्तावेजीकरण गर्ने उद्देश्यले कार्य सम्पन्न प्राविधिक प्रतिवेदन तयार गरियो ।

७. लैंगिक परीक्षण सहभागीहरू

क्र. स.	नाम	पद	सम्पर्क नं	लिंग			सामाजिक समावेशीकरण						अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू
				म	पु	अन्य	बा. क्षेत्र.	जनजाति त पहाड /तराई	दलित पहाड /तराई	मधेशी	मुस्लिम	अन्य पछाडि परेका सुदायहरू	
१	रम्भा कुवर	उपाध्यक्ष	९८५७०४६९९९	✓			✓						
२	रुद्र प्रसाद रेग्मी	नगर शिक्षा अ.			✓		✓						
३	रामनरेश राय	स्वा.प्र.	९८४७०३७२७९		✓			✓					
४	रामलाल भुपाल	प्र.प्र.			✓		✓						
५	जीतजंग क्षेत्री	आईटी			✓		✓						
६	तारा अर्याल	म.शा.प्र.		✓			✓						
७	माधव न्यौपाने	इन्जिनियर			✓		✓						
८	गोविन्द पौडेल	रा.			✓		✓						
९	मधु चौधरी	ना.प्रा.स.		✓				✓					

१०	नगेन्द्र प्रसाद यादव	सा.बि.शा.			✓					✓			
११	दुर्गा उपाध्याय	सा.प.		✓			✓						
१२	माधुरी कुमारी चौधरी	फि.स.		✓				✓					
१३	सतिकला चौधरी			✓				✓					
१४	निलम यादव			✓						✓			
१५	लोकराज अवस्थी	फोर.एच. अध्यक्ष			✓		✓						
१६	विष्णु प्रसाद वेल्वासे	फोर.एच. कोषाध्यक्ष			✓		✓						
१७	निसा परियार	का.स.		✓					✓				
१८	सीता रनपाल	प्रशिक्षक		✓					✓				
	जम्मा												

७.१ सहभागीहरुको विवरण: (को, कहाँ-कहाँबाट)

क्र.सं.	जातजातिको आधारमा	पुरुष	महिला	तेस्रो लिंगी	जम्मा
१	बाहुन क्षेत्री ठकुरी सन्यासी	६	३	-	९
२	आदीवासी जनजाति	१	४	-	५
३	मधेसी	२		-	२
६	दलित	-	२	-	२
७	मुसलमान			-	०
	जम्मा	९	९	-	१८

८. लैङ्गिक परीक्षणको विश्लेषणका औजारहरु

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणका लागि कार्यविधिमा उल्लेख गरिएका प्रमुख ५ वटा मूल विषयवस्तु र ती विषयवस्तुका पनि थप उपविषय वस्तुका १०० सूचकहरुमा सहभागीहरुले उपलब्ध गराएको अंकका आधारमा प्राप्त गरेको अंकलाई विश्लेषण गरिएको थियो । ती सूचकहरुमा अंक प्रदान गर्दा सहभागीहरुले कस्तो अवस्थामा पूर्णाङ्क अर्थात १ अंक दिने, कस्तो अवस्थामा ०.५ अंक दिने र कस्तो अवस्थामा ० अंक दिने भन्ने विषयमा सहभागीहरुलाई स्पष्ट हुने गरि निर्देशन पनि दिइएको हुँदा अंक प्रदान गर्ने प्रणाली व्यवस्थित एवम् वैज्ञानिक छ । यसरी सहभागीहरुले उपलब्ध गराएको अंकको आधारमा माकुरी जालो प्रयोग गरिएको थियो । यसका अतिरिक्त नगरपालिकाले लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको क्षेत्रमा के कस्ता कामहरु गरिरहेको छ र अब अरु के कस्ता कामहरु गर्न सकेको खण्डमा नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण निर्देशिकाले उल्लेख गरेका

प्रावधानहरूको सम्बोधन हुन्छ भन्ने कुरा पत्ता लगाउन SWOT विश्लेषणको अभ्यासलाई पनि लैंगिक परिक्षणको औजारको रूपमा प्रयोग गरिएको थियो ।

९. लैङ्गिक परीक्षणबाट आएका मुख्य प्राप्तिहरू

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण गरिसके पछि नगरपालिका मार्फत सञ्चालन भइरहेका विभिन्न क्रियाकलापहरूमा लैंगिक संवेदनशीलताको अभ्यासको अध्ययन तथा पृष्ठपोषण प्राप्त भएको छ । नगरपालिकाले अवलम्बन गरेको लैससास नीति तथा कार्यक्रमहरूको अन्तराल विश्लेषण गरि नया कार्यक्रमहरू सहितको कार्य योजना तयार गरिएको थियो । आगामी दिनमा नगरपालिकालाई लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणमैत्री बनाई थप सशक्तिकरणका कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि पनि परिक्षणले मार्ग प्रशस्त गरेको छ । मुख्यतया लैससास परिक्षण पश्चात निम्नानुसार उपलब्धीहरू तथा प्राप्तिहरू पहिचान भएका छन् :

- निर्णय प्रक्रियामा महिला सहभागिता बढाउनका लागि विभिन्न योजना अन्तरगतका उपभोक्ता समितिमा प्रतिनिधित्व गर्ने महिलाहरूले अर्थपूर्ण सहभागिता रहेको देखिन्छ ।
- महिलाहरूको वकालत र सरोकारवालाहरूको संवेदनशीलता बढ्दै गएको देखिन्छ ।
- सार्वजनिक जीवनमा महिला सहभागिता बढ्दै गएको देखिएको छ ।
- लैङ्गिक हिंसाका घटनाहरूमा महिलाहरूले न्याय पाउन थालेका छन्/आवाज उठाउन थालेका छन् । नगरपालिकाको न्यायिक समितिले महिला हिंसा न्युनिकरणका लागि महत्वपूर्ण योगदान पुर्याएको पाइन्छ ।
- बञ्चितकरण र जोखिममा परेका व्यक्ति र समुदायको लागि विशेष कार्यक्रम तथा बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- नगरपालिकाले संचालन गर्ने क्षमता विकास कार्यक्रमहरूमा सहभागीहरूको छनौट गर्दा लैङ्गिक तथा सामाजिकरूपमा बहिष्करणमा परेका व्यक्ति र समुहलाई प्राथमिकतामा राखेर आवश्यकता पहिचानका आधारमा गर्ने गरिएको छ ।
- महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मुलन गर्ने महासन्धि (CEDAW) कार्यान्वयनका लागि तयार गरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयुक्त राष्ट्रसंघीय सुरक्षा परिषदबाट पारित प्रस्ताव नं. १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनी उल्लेख गरेका कार्यक्रम हरूमा रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- महिला अधिकार स्थापना र महिला माथि हुने हिंसा विरुद्धको विभिन्न दिवस र अभियान जस्तै महिला हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियान, किशोरी दिवस, अन्तराष्ट्रिय महिला दिवस, स्वच्छ महिनावारी दिवस सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गर्ने गरेको छ ।

१०. लैङ्गिक परीक्षणको विश्लेषणका औजारहरू:

रामग्राम नगरपालिकाको लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण विश्लेषणका लागी ब्राजिलियन दार्शनिक एबगयि Freire ले प्रतिपादन गरेको सहभागितात्मक लेखाजोखा -PRAका विभिन्न औजारहरू मध्येमाकुरी जालो चित्र स्तम्भ चित्र औजारहरूको प्रयोग गरिएको थियो भने लैससास परीक्षण नतिजाको ड्यासबोर्डलाई माथीका चित्रमा राखेर विश्लेषण गरिएको थियो । भने उक्त मापनलाई सबल पक्ष, सुधारात्मक पक्ष, अवसर र चुनौती पनि विश्लेषण गरिएको थियो ।

मुख्य विषयको मूल्याङ्कन			
सिनं	मूल विषय	अङ्क	प्राप्ताङ्क
१	नीति, कानून, योजना	२०	१५
२	संस्थागत व्यवस्था	२०	१०
३	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	२०	१४
४	सेवा प्रवाह	२०	१४
५	सुशासन तथा उत्तरदायित्व	२०	१५
		१००	६७

उपविषय अनुसार प्राप्तांक यस प्रकार रहेको छ ।

मूल्याङ्कन			
सिनं	सहायक बिषय	अङ्क	प्राप्ताङ्क
१	नीति र कानूनमा समावेशिता /सहभागिता	८	६
२	योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	८	६.५
३	बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४	२
४	कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४	२.५
५	कार्य प्रणाली समावेशी	४	०
६	समिति, उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४	१
७	वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशिता	४	३
८	तथ्याङ्क सङ्कलन तथा व्यवस्थापन	४	३.५
९	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	८	४.५
१०	अनौपचारिक मूल्य, मान्यता र कुसंस्कार बिरुद्ध जनचेतना	४	३.५
११	कानूनी साक्षरता	४	४
१२	विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता	४	२
१३	पूर्वाधार विकास	४	३
१४	प्रजनन् स्वास्थ्य	४	३.५
१५	शिक्षा कार्यक्रम	४	३
१६	खानेपानी तथा सरसफाइ	४	२

१७	स्वरोजगार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्थापन	४	२.५
१८	सुशासन	४	३
१९	उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४	२.५
२०	सूचना तथा संचार	४	३
२१	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	४	३
२२	समन्वय र सम्बन्ध बिस्तार	४	३

०.१ परिक्षण सुचकहरूले प्राप्त गरेका अंक :

तालिका १ लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको मूल्याङ्कनका सूचक र मापनका अवस्थाहरू

नोट मूल्याङ्कन गर्दा राम्रो अवस्थालाई १ अंक ० अवस्थालाई मध्यम, ५ अंक र अति कमजोर अवस्थालाई ० अंक दिनु पर्नेछ । तल दिएको तालिकामा प्रत्येक सूचकमा सामुहिक मूल्याङ्कन गरिने सूचकमा यी । छ राखिएको आधार प्रमाणीकरणको को सो र अवस्था पाउने अंक ० ० र ५ ० ५ १ मूल्याङ्कन हो । समूहमा पहिला सूचकमा छलफल गरी सोको अवस्थाबारे सहमतिमा अंक प्रदान गर्नु पर्नेछ ।

सिर्न	मूल बिषय	सहायक बिषय	अङ्क	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
१	नीति, कानून, योजना २०	नीति र कानूनसमावेशिता सहभागिता	८	११११	स्थानीय तहकोनीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षागर्दा लैससासदृष्टिकोणलेभएको, मस्यौदाको बिषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी रसहभागितामूलक हुने गरे नगरेको	०-१	०.५	स्थानीय तहकोनीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा, मस्यौदाको बिषयवस्तु र लैससासदृष्टिकोणलेभएको, मस्यौदाको बिषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी रसहभागितामूलक हुने गरेको	स्थानीय तहकोनीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा, मस्यौदाको बिषयवस्तु र समावेशी शब्द चयन रसहभागितामूलक हुने गरेको	स्थानीय तहकोनीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षागर्दा लैससासदृष्टिकोणलेभएको, मस्यौदाको बिषयवस्तु र समावेशी शब्द चयन रसहभागितामूलक हुने गरेको	स्थानीय तहले स्वीकृत गरेका नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरू र स्वीकृतिको लागि प्रस्तुत गरेका मस्यौदा नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरू
२				१११२	स्थानीय सरकारलेआफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने गरे । नगरेको	०-१	०.५	स्थानीय सरकारलेआफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने गरेको	स्थानीय सरकारलेआफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे आँसिक रुपमा मात्र लेखाजोखा गर्ने गरेको	स्थानीय सरकारलेआफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने नगरेको	स्थानीय सरकारलेआफ्ना नीति, कानून, योजना का दस्तावेजहरू र लेखाजोखा सम्पन्न भएको प्रमाणित गर्ने कागजातहरू
३				१११३	स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास ९स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू० सम्बन्धी कुराहरू समावेश भए । नभएको	०-१	१	स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास ९स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू० सम्बन्धी कुराहरू समावेश भएको	स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास ९स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू० सम्बन्धी कुराहरू समावेश भएको	स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास ९स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू० सम्बन्धी कुराहरू समावेश नभएको	स्थानीय सरकारकास्थानीय कानून, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनासम्बन्धी दस्तावेजहरू
४				१११४	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अलग्गै नीतिहरू छन । छैनन् ९स्थानीय ऐन, कानून, कार्यविधि, निर्देशिकामा खास व्यवस्था गरिएको वा नगरिएको०	०-१	०	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्नेसम्बन्धी अलग्गै नीति भएको र यस्तो नीति स्थानीय ऐन, कानून, कार्यविधि, निर्देशिकामा समावेश गरिएको	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्नेसम्बन्धी अलग्गै भएको तर स्थानीय ऐन, कानून, कार्यविधि, निर्देशिकामा समावेश नगरिएको	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्नेसम्बन्धी अलग्गै नीति नभएको र स्थानीय ऐन, कानून, कार्यविधि, निर्देशिकामा समेत कुनै खास व्यवस्था नगरिएको	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्नेनीति तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्नेनीति दस्तावेज र स्थानीय ऐन, कानून, कार्यविधि, निर्देशिकाहरू

११			१२३	स्थानीय सरकारको योजना सूची लक्षित समूहहरूको सक्रीय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरूले छनौट गरेका योजना प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरे । नगरेको ९ योजना तर्जुमा गर्दा गाउँ, वस्तीस्तरबाट आएका योजना कार्यक्रमहरूलाई समेटे नसमेटेको परीक्षण	०-१	१	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाट योजना सूची संकलन गर्दा लक्षित समूहहरूको सक्रीय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरूले छनौट गरेका योजना प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरेको ।	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाट योजना सूची संकलन गर्दा केही मात्र लक्षित समूहको सक्रीय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरूले छनौट गरेका केही योजनामात्र प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरेको ।	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाट योजना सूची संकलन गर्दा लक्षित समूहको सक्रीय सहभागितामा तयार हुने नगरेको र उनीहरूले माग गरेका योजनाले सामान्यतया प्राथमिकता नपाउने गरेको ।	स्थानीय सरकारको योजना तर्जुमा गर्दा भएका सहभागीहरूको सूची र फोटो , योजनाको भएका छनौट वडास्तरबाट सूचीर लक्षित समूहले छनौट गरेका कार्यक्रमको सूची
१२			१२४	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा बञ्चितकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल भए । नभएको रु	०-१	०.५	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा बञ्चितकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल भएको	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा बञ्चितकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा सामान्य छलफल भएको	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा बञ्चितकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल नभएको	बजेट तर्जुमा मार्गदर्शनको प्रति र यसमा योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा बञ्चितकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषय समावेश भएको छ छैन
१३			१२५	योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समूहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने गरिए । नगरिएको ९ तयारी प्रतिवेदन	०-१	०.५	योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समूहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने गरिएको	योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समूहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसार केही कार्यक्रम तय हुने गरेको	योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समूहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने नगरिएको	योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समूहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तयारी प्रतिवेदन
१४			१२६	स्थानीय सरकारले दीगो विकासका लक्ष्यहरू विशेष गरेर लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजन हुने गरे । नगरेको	०-१	१	स्थानीय सरकारले दीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजन गर्ने गरेको	स्थानीय सरकारले दीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसार केही कार्यक्रमहरूमा बजेट विनियोजन गर्ने गरेको	स्थानीय सरकारले दीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजन पनि गर्ने गरेको	स्थानीय सरकारले दीगो विकासका लक्ष्यहरू स्थानीयकरण गरेको दस्तावेज र सोलाई प्राप्त गर्ने कार्यक्रमहरू बजेट विनियोजन दस्तावेज
१५			१२७	स्थानीय तहका योजना महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने गरी बने । नबनेको	०-१	१	स्थानीय तहका योजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने गरी बनेको	स्थानीय तहका योजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने गरी बनेको	स्थानीय तहका योजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने गरी बनेको	स्थानीय तहका योजना दस्तावेज
१६			१२८	स्थानीय सरकारका उपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समूहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०५ महिलाहरूको सहभागिता भए । नभएको र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिए । नदिएको	०-१	०	स्थानीय सरकारका उपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समूहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०५ महिलाहरूको सहभागिता भएको , मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिएको	स्थानीय सरकारका उपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समूहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०५ महिलाहरूको सहभागिता गर्ने र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिने नीति लिएको	स्थानीय सरकारका उपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समूहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०५ महिलाहरूको सहभागिता नभएको, मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी पनि नदिएको	स्थानीय सरकारका उपभोक्ता समिति व्यवस्थापन सम्बन्धी कानूनका प्रावधानहरू र केही योजनाको नमूना अवलोकन
१७	बजेट तर्जुमा	४	१२९	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुश्तिम, पिछडा वर्ग र	०-१	०.५	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुश्तिम, पिछडा वर्ग र	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुश्तिम, पिछडा वर्ग र दलित	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुश्तिम, पिछडा वर्ग र	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा अघि समुदायका सरोकारवालाहरू सँगको छलफल र परामर्श

[illegible]

[illegible]

३६				२१४४	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचनाप्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरे । नगरेको र कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने वा नदिने गरेको ।	०-१	१	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने गरेको र कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरे पनि कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने नगरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था नगरेको र कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना पनि नदिने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन बजे विनियोजन गरेको दस्तावेज र सूचना प्रणाली र यसबाट प्रवाहित सूचनाहरू ।
३७		तथ्याङ्क सङ्कलन तथाव्यवस्थापन	४	२१५१	के स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत खण्डकृत सूचनातथ्याङ्क संकलनतथा अध्यावधिकगर्ने गरेको छ रु ९लिङ्ग र ,जात ,उमेर , आदि स्थिति आर्थिक० ९गाऊँनगर प्रोफाईल ०	०-१	१	स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका ९लिङ्ग र ,जात ,उमेर , आदि स्थिति आर्थिक० समावेश भएको आधारभूत खण्डकृत सूचनातथ्याङ्क संकलनगर्ने गरेको र खण्डीकृत तथ्याङ्कको समय समयमा अध्यावधिकगर्ने गरेको छ ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका ९लिङ्ग आर्थिक र ,जात ,उमेर , आदि स्थिति० समावेश भएको आधारभूत खण्डकृत सूचनातथ्याङ्क संकलनगरेको तर खण्डीकृत तथ्याङ्कको अध्यावधिकनगरेको ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका ९लिङ्ग र ,जात ,उमेर , आदि स्थिति आर्थिक० समावेश भएको आधारभूत खण्डकृत सूचनातथ्याङ्क संकलनपनि नगरेको ।	महिला, पुरुष, बालबालिका, सबै जातजातिका ९लिङ्ग र ,जात ,उमेर , आदि स्थिति आर्थिक० खण्डकृत तथ्याङ्क सहितको गाऊँनगर प्रोफाईल ।
३८				२१५२	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचनातथ्याङ्क संकलन गर्दा बेरोजगार तथागरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गर । नगरेको ९गाऊँनगरप्रोफाईल०	०-१	१	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचनातथ्याङ्क संकलन गर्दा बेरोजगार तथागरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचनातथ्याङ्क संकलन गर्दा बेरोजगार तथागरिबको पहिचान गरेको तर छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन नगरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचनातथ्याङ्क संकलन गर्दा बेरोजगार तथागरिबको पहिचान नै नभएकोले छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने नगरेको	स्थानीय स्तरका समुदायस्तरका आधारभूत सूचनातथ्याङ्क र नक्साङ्कन सहितको गाऊँनगरप्रोफाईल ।
३९				२१५३	के स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्याङ्क र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको छ रु	०-१	१	स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्याङ्क र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्याङ्क र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने नीति बनाएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्याङ्क र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको ।	स्थानीयपार्श्वचित्र र खण्डीकृत तथ्याङ्क तथा सूचनाको विवरण र स्थानीय विकास योजना तर्जुमा दस्तावेज ।
४०				२१५४	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथातथ्याङ्क अध्यावधिक गर्ने गरे । नगरेको रु	०-१	०.५	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथातथ्याङ्क अध्यावधिक गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन गरेपनि तथ्याङ्क अध्यावधिक नगरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथातथ्याङ्क अध्यावधिक गर्ने नगरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरणको अभिलेख ।
४१	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास २०	मानव संसाधन तथाक्षमता विकास	८	३१११	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरे नगरेको र छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन भए । नभएको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा आए । नआएको रु	०-१	१	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरी छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने गरेको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको ।	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार भएपनि छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने नगरेको तथा यस्ता कार्यमा भए गरेको खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार नगरेको, छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने नगरेको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि समेत स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको ।	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना , लैससामा र किताब बजेट बार्षिक गर्ने खर्चकार्यविधि ।
४२				३११२	स्थानीय सरकारकापदाधिकारी।कर्मचारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक	०-१	०.५	स्थानीय सरकारकापदाधिकारी।कर्मचारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिएको र तालिम	स्थानीय सरकारकापदाधिकारी।कर्मचारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिए पनि तालिम कार्यक्रममा	स्थानीय सरकारकासबै पदाधिकारी।कर्मचारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी	स्थानीय तहकापदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू र समावेशी सदस्यहरूलाई तालिम प्रदान गर्दा कुल संख्याका

					हिशा सम्बन्धी तालिम लिएका छन् वाछैनन् र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता गरिएको थियो वा थिएन रु			कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता गरिएको ।	लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता नगरिएको ।	तालिम नलिएका र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता नगरिएको ।	आधारमा महिला तथापुरुषको सहभागी संख्याको अनुपात विश्लेषण प्रतिवेदन।
४३				३११३	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकतासमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने गरिएको छ । छैन रु	०-१	०.५	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग तथा महिलाका आवश्यकतासमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने गरिएको ।	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकतासमेटिए पनि तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने नगरिएको ।	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग हुने नगरेको ,महिलाका आवश्यकतापनि नसमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण समेत लिने नगरिएको ।	तालिममा समेटिएको विषयवस्तु, भाषाको लेखन र प्रयोगको स्तर, आवश्यकतामा आधारितभएको तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण प्रतिवेदन ।
४४				३११४	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू ९,प्राबिधिक तालिम, क्षमता विकास, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण० छन ।छैनन् रु सो अनुसारको वजेटविनियोजन गरिएको छ ।छैन रु	०-१	१	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूरहेका र सो अनुसारको वजेटविनियोजन हुने गरेको ।	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूभएपनिसो अनुसारको वजेटविनियोजन हुने नगरेको ।	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूर सो अनुसार वजेटविनियोजन हुने नगरेको ।	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीको क्षमता विकाससम्बन्धी प्राबिधिक तालिम, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण आदिको प्रतिवेदन र परिमाण खुल्ने बजेट खर्च विवरण ।
४५				३११५	के स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत छन् रु ९विषयगत तालिमप्राप्त जनशक्ति संख्या०	०-१	०.५	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत रहेको ।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने केही मानवीय श्रोत रहेको ।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिने तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने मानवीय श्रोत नरहेको ।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने विषयगत तालिमप्राप्त जनशक्ति संख्या विवरण ।
४६				३११६	के स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था छ रु	०-१	०.५	स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था रहेको ।	स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था भएपनि जनशक्ति नखटाइएको ।	स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइ र सो सम्बन्धी जनशक्ति नहेको ।	स्थानीयसरकारको संगठन संरचना र कार्यरत जनशक्तिको शाखागत विवरण ।
४७				३११७	महिला रवन्वितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम रहे नरहेको र कार्यान्वयन भए नभएको । ९संचालित तालिम कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति०	०-१	१	महिला रवन्वितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन हुने गरेको ।	महिला रवन्वितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा हुने गरेपनि सबैले अवसर नपाएको ।	महिला रवन्वितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा हुने नगरेको र कार्यक्रम समेत नरहेको ।	स्थानीय तहको बार्षिक कार्यक्रम र महिला तथावन्वितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी सम्बन्धी कार्यक्रमहरूको उपस्थिति विवरण ।

४८				३११८	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी छ रु सोको लागि अभिमुखीकरणगरिएकोछ रु ९कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति०	०-१	१	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिने कार्यक्रम अभिमुखीकरणगरिएको ।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिने कार्यक्रम रहेपनि सञ्चालन नभएको ।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी नभएको र यस्तो जानकारी दिने कुनै कार्यक्रम नरहेको ।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिने अभिमुखीकरणकार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति विवरण ।
४९		अनौपचारिक मूल्य, मान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध	४	३११९	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र सो अनुसारको बजेट विनियोजन गरीकार्यक्रम समथैमा सम्पन्न गरेको छ रु ९कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति०	०-१	०.५	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र सो अनुसारको बजेट विनियोजन गरीकार्यक्रम समथैमा सम्पन्न हुने गरेको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू रहेपनि सो अनुसारको बजेट विनियोजन तथा कार्यक्रम सञ्चालन नभएको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू नरहेको र यसकालागि बजेट समेत विनियोजन हुने नगरेको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र बजेट विवरण तथा सञ्चालित कार्यक्रम कार्यक्रम संख्या , मिति र उपस्थिति विवरण ।
५०		जनचेतना		३१२०	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ नगरपालिका घोषणा गरेको छ रु ९घोषणा गरेको मिति० र महिला हिंसाविरुद्ध सून्य सहिष्णुता अपनाएको छ रु ९घटेका घटना संख्या र लिइएका निर्णय०	०-१	१	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ नगरपालिका घोषणा भएको र महिला हिंसाविरुद्ध सून्य सहिष्णुता अपनाइएको ।	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ नगरपालिका घोषणा भएपनि महिला हिंसाका घटना उल्लेख्य रुपमा नघटेको ।	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ नगरपालिका घोषणा पनि नभएको र महिला हिंसाका घटना उल्लेख्य संख्यमा रहेको ।	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ नगरपालिका घोषणा गरेको मिति तथा लिइएका निर्णय विवरण र स्थानीय न्यायिक समिति वा प्रहरीमा महिला हिंसासम्बन्धी उजुरीदर्ता विवरण ।
५१				३१२१	स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्नेगरेको छ रु ९कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका०	०-१	१	स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गरिएको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू स्थानीय सरकारहरूले संचालन गर्नेगरे पनि प्रभावकारी नभएको ।	स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने नगरेको ।	स्थानीय सरकारले सञ्चालन गरेका महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमको उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका
५२				३१२२	के स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै ०जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि जस्ता सामाजिक कुरीति हटाउन कार्यक्रमहरू संचालनगर्ने गरेको छ रु ९कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति०	०-१	१	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेको विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि जस्ता सामाजिक कुरीति हटाउन कार्यक्रमहरू संचालनगर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि मध्ये केहीमात्र सामाजिक कुरीति हटाउने कार्यक्रम संचालनगर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि सामाजिक कुरीति हटाउने कार्यक्रम संचालनहालसम्म नगरेको ।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि सामाजिक कुरीति हटाउन सञ्चालन गरेका कार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति ।
५३		कानूनी साक्षरता	४	३१२३	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूको बारेमा अभिमुखीकरण गर्ने गरे । नगरेको रु	०-१	१	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरण गर्ने गरिएको	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत केही जनप्रतिनिधिहरू तथा पालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूमध्ये केही सिमितलाई मात्र नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरण गरिएको ।	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत केही जनप्रतिनिधिहरू तथा पालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूमध्ये कसैलाई पनि नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरण नगरिएको ।	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान र अन्य प्रचलित कानूनको बिषयमा गरिएको अभिमुखीकरण कार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति विवरण ।

[illegible]

[illegible]

					दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिने गरिएको छ । छैन रु			उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिने गरेको ।	हुने गरी संरचना तयार गर्नुपर्ने नीति बनाएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिनेकुनै नीति नै नभएको र हालसम्म यस बिषयमा नसोचिएको ।	तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिने नीति र स्वीकृत नक्साको प्रति ।
६४				४११४	स्थानीय तहले महिला तथा बच्चिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा ९जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि० को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू रहे । नरहेको रु	०-१	०.५	स्थानीय तहले महिला तथा बच्चिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा ९जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि० को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू रहेका ।	स्थानीय तहले महिला तथा बच्चिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा ९जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि० को प्रयोग गर्ने सोच बनाएको तर सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू नरहेको ।	स्थानीय तहले महिला तथा बच्चिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा ९जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि० को प्रयोग गर्न नीति तथा सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू समेत नरहेको ।	स्थानीय तहले महिला तथा बच्चिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा ९जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि० को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने नीति तथा आयोजनाहरू ।
६५		प्रजनन् स्वास्थ्य	४	४११९	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश भए । नभएको रु	०-१	१	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश गरी सो नीति कार्यान्वयन गरिएको ।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश भएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने नीति तथा यसको कार्यान्वयन केहीपनि नभएको ।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने नीति र यसको अनुगमन प्रतिवेदन ।
६६				४१२२	स्थानीय तहको कार्यालय वा अस्पताल , भएका सम्भव र चौकी स्वास्थ्य सार्वजनिकस्थलहरूमाबच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था र सो को व्यवस्थापन गरिएको छ । छैन रु	०-१	१	स्थानीय तहको कार्यालय वा अस्पताल , भएका सम्भव र चौकी स्वास्थ्य सार्वजनिकस्थलहरूमाबच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था र सो को व्यवस्थापन गरिएको ।	स्थानीय तहको कार्यालय वा अस्पताल , भएका सम्भव र चौकी स्वास्थ्य सार्वजनिकस्थलहरूमाबच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय तहको कार्यालय वा अस्पताल , भएका सम्भव र चौकी स्वास्थ्य सार्वजनिकस्थलहरूमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था सम्बन्धी नीति तथा यसको व्यवस्थापन केहीपनि नभएको ।	स्थानीय तहको कार्यालय अस्पताल , भएका सम्भव र चौकी स्वास्थ्य वा सार्वजनिकस्थलहरूमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था गर्ने नीति र यसको अनुगमन प्रतिवेदन ।
६७				४१२३	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरूसंचालन गरिएका छन् रु	०-१	१	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरूसंचालन गरिएका ।	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी केही विशेष कार्यक्रमहरू मात्र संचालन भएका ।	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी कुनैपनि विशेष कार्यक्रमहरूसंचालित नभएका	सुत्केरी हुँदाको स्वास्थ्य अवस्था सुधार गर्न, किशोरीहरूको लागि प्रजनन र यौन शिक्षा आदानप्रदान गर्न, एचआईभी एड्स, स्तनक्यान्सर, पाठेघरको क्यान्सर र आङ्ग खस्ने अवस्था सुधार गर्ने र स्वास्थ्यशिविरहरू राख्ने जस्ता महिलाको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी कार्यक्रम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या ।
६८				४१२४	महिला, गरिब, निमुखा र बच्चिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट भए । नभएको रु	०-१	०	महिला, गरिब, निमुखा र बच्चिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयनमा रहेको ।	महिला, गरिब, निमुखा र बच्चिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम भएपनि बजेट विनियोजन नभएको ।	महिला, गरिब, निमुखा र बच्चिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट नभएको ।	महिला, गरिब, निमुखा र बच्चिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने चालु वर्षको कार्यक्रम र बजेट भएको प्रति र गतवर्षको समीक्षा प्रतिवेदन ।

[illegible]

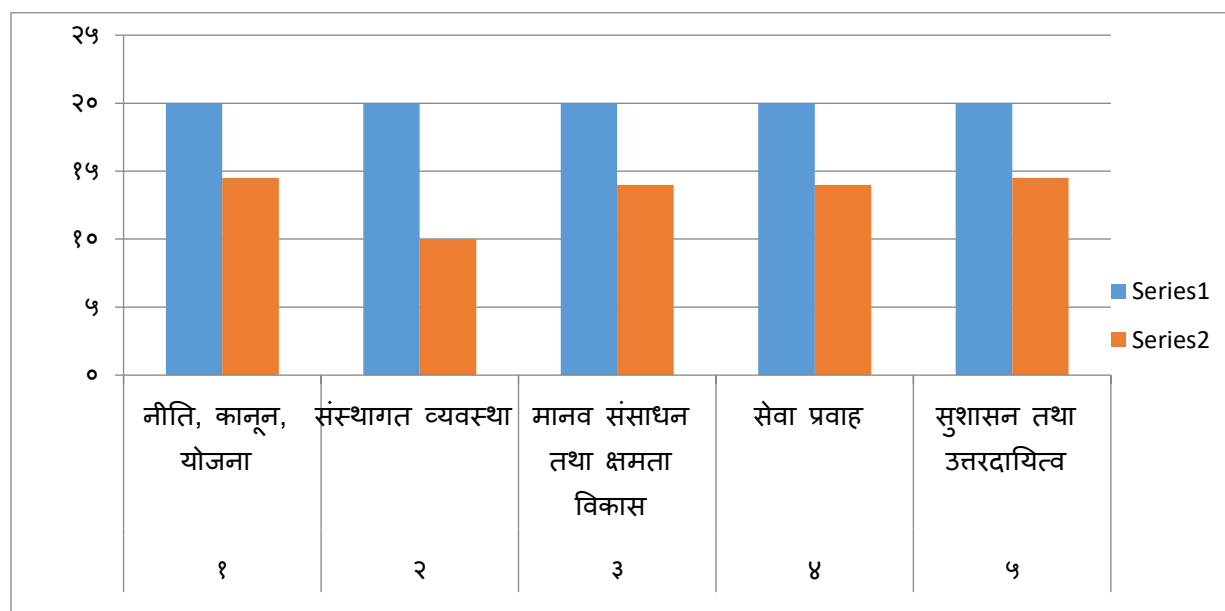
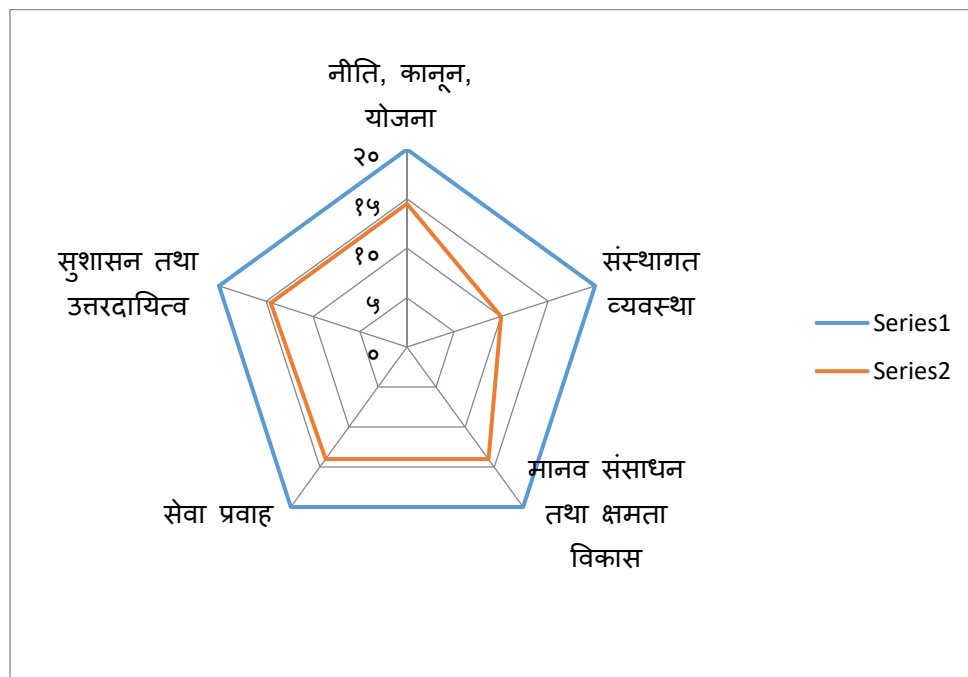
[illegible]

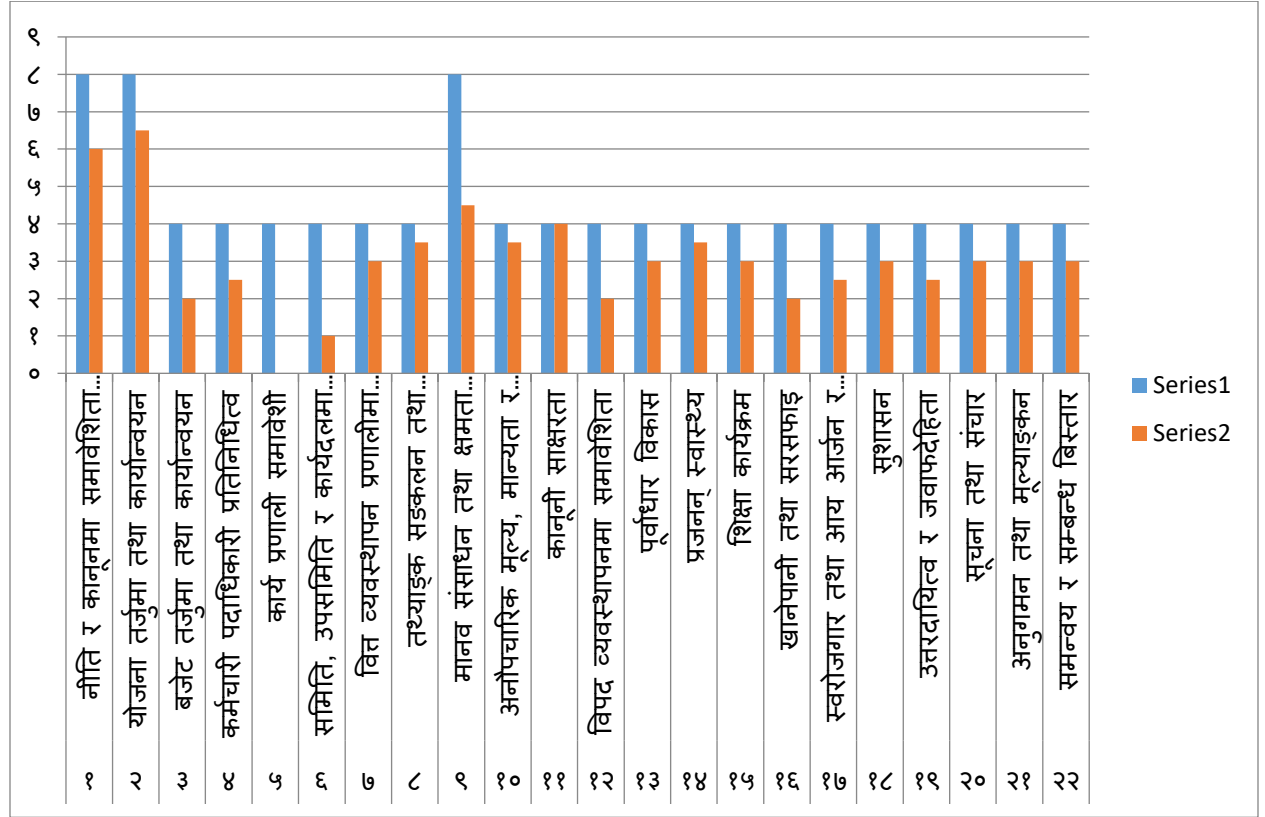
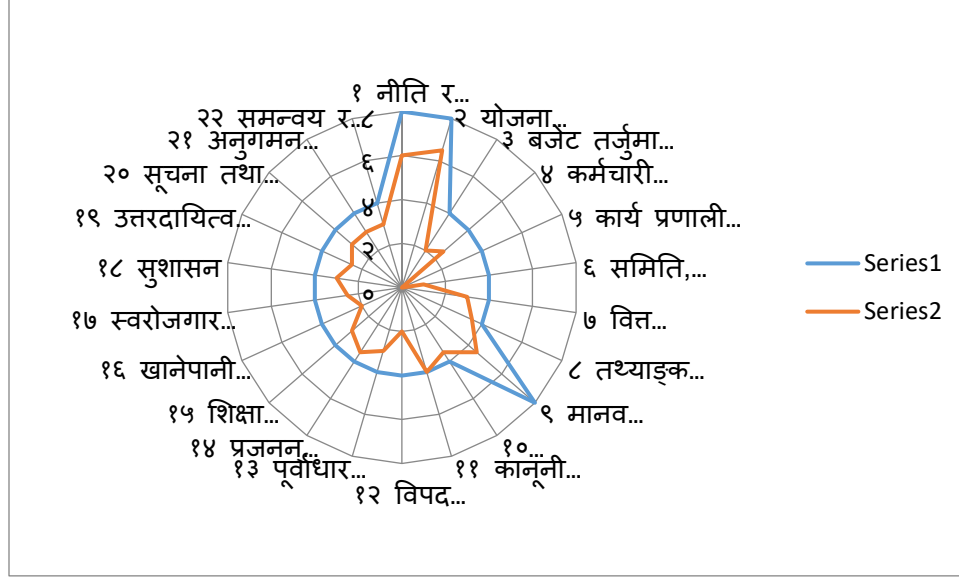
[illegible]

[illegible]

[illegible]

१०.३ लैंगिक परिक्षण नतिजाको माकुरे जालो

१०. नगरपालिकामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण सबल पक्ष र सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू

सबल पक्ष:

- नगरपालिकाको योजना, बजेटमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरणको विषय समावेश भएको ।
- बजेट विनियोजन हुने गरेको ।
- विभिन्न समिति तथा संरचनाहरूको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण भएको ।
- शाखाको स्थापना भई कार्य सम्पादन भएको ।
- विभिन्न संचार माध्यमको उपलब्धता र प्रयोग भएको ।

सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू

- लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरूबाट एउटै व्यक्ति पटक पटक लाभान्वीत भएको हुदाँ नितिगत समिक्षा गर्ने ।
- संचालनमा रहेका र सम्पन्न भएका कार्यक्रमहरूको प्रभावकारीता समिक्षा तथा उपलब्धिको मूल्याङ्कन गरि पुर्नविचार गर्ने ।
- समन्वय तथा सहभागीतालाई थप प्रबर्द्धन गर्ने ।
- लैङ्गिक समानताका क्षेत्रमा कार्य गर्दा लैङ्गिक अल्पसंख्यकहरूका लागी पनि लक्षित कार्यक्रमहरूको निर्माण गर्ने ।
- बजेट विनियोजनभइ कार्यक्रम संचालन भएपनी उपलब्धीमा विश्लेषण नहुने गरेको ।

११. पालिकाको कार्ययोजना विवरण

रामग्राम नगरपालिका नवलपरासीको लैससास परिक्षणका सूचकहरु मूल्याकन प्रकृया निरन्तरता सम्बन्धी कार्ययोजना असार २०७८

मूल शिर्षक		अवस्था सुधारका लागि आवश्यक क्रियाकलाप	क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी			समयावधि	थप दायित्व पर्ने । नपने	
पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयनकर्ता		पर्ने	नपर्ने
नीति, कानून र योजना , संस्थागत व्यवस्था, मानव संसाधन तथा क्षमता विकास, सेवा प्रवाह, र सुशासन तथा उत्तरदायित्व १००	०	अपांगता भएका बालीका र निजका सहयोगी हरुलाई स्वास्थ्य सुरक्षा सामाग्री	महिला तथा बालबालिका विकास शाखा प्रमुख	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७८/०७९ भित्र	सम्बन्धित विषयविज्ञ र वजेट	
		निर्देशिका तथा ऐन निर्माण गर्ने	न्यायिक समिति	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७८/०७९ भदौ भित्र	विषय विज्ञ	√
		लैंगिक हिंसा विरुद्धको अभियान संचालन	न्यायिक समिति, सामाजिक विकास शाखा प्रमुख	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७८/०७९		√
		स्थानिय महिलाहरुको क्षमता विकाश तथा शसक्तिकरण तालीम	सम्बन्धित शाखा	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७८/०७९ की भित्र		√
		विभिन्न संरचना तथा समितिहरुमा लैंगिक समानता तथा सा.स. अनिवार्य गर्ने	सामाजिक विकास शाखा प्रमुख	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७८/०७९ दोस्रो चौमासिकको सुरुमा		√
		सुचना प्रविधिमा पहुच बढाउने र तथ्याक व्यवस्थापन गर्ने	सामाजिक विकास शाखा	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७८/०७९ भदौ दोस्रो हप्ता भित्र		√
		सुचना प्रविधिमा पहुच बढाउने र तथ्याक व्यवस्थापन गर्ने	सामाजिक विकास शाखा प्रमुख	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७८/०७९ भित्र		√
		किशोरीहरुका लागी आत्मरक्षा क्षमता विकाश तालीम	सम्बन्धित शाखा प्रमुख	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७८/०७९ को पहिलो चौमासिक भित्र		√
		किशोरीहरुलाई शिपमुलक तालीम	सम्बन्धित शाखा प्रमुख	सम्बन्धित शाखा प्रमुख	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७८/०७९ को पहिलो चौमासिक भित्र		√
		एकल र विधवा महिलाको नेतृत्व तथा क्षमता विकाश	सम्बन्धित शाखा प्रमुख	सम्बन्धित शाखा प्रमुख	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७८/०७९ को पहिलो चौमासिक भित्र		√

		जेण्डर सम्बन्धी तालीम	सम्बन्धित प्रमुख	शाखा	सम्बन्धित शाखा प्रमुख	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७८/०७९ को भित्र		√
		महिलाहरुको लागी आधारभुत कानुनी अधिकार तालीम	सम्बन्धित प्रमुख	शाखा	कार्यपालि का	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७८/०७९ को भित्र		√

लैससास परिक्षणका सूचकहरु मूल्याकन प्रकृया निरन्तरता सम्बन्धी कार्ययोजना
असार २०७८

मूल शीर्षक		अवस्था सुधारका लागि आवश्यक क्रियाकलाप	क्रियाकलाप संचालन गर्ने जिम्मेवारी			समया वधि	थप दायित्व पर्ने नपर्ने	
पूर्णा ङ्क	प्राप्ता ङ्क		पहलक र्ता	निर्णय कर्ता	कार्यान् वयन कर्ता		पर्ने	न पर्ने
नी ति, का नू न र यो ज ना २०	१५	१.१.१ स्थानीय तहको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यादेशमा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्य टोली निर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा गर्दा लैससास दृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको विषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामूलक हुनु पर्ने	प्रमुख प्रशास कीय अधिकृत	कार्यप ालिका सदस्य	प्रमुख प्रशास कीय अधिकृ त	०७८। ०८९	विषय विज्ञ र बजेट को व्यवस् थापन	
		१.१.८ नगरपालिकाले रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्नका लागी स्पष्ट नीति बनाउने	सामाजि क विकास शाखा	कार्यप ालिका सदस्य	प्रमुख प्रशास कीय अधिकृ त	२०७८। ०७९ साउन मसान्त भित्र	विषय विज्ञ	√
		१.३.२ स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माणएवं परीक्षणनियमितरूपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गरिए । नगरिएको ?		कार्य पालि का	प्रमुख प्रशास किय अधि कृत	२०७८। ०७९		√
		१.३.३ परिक्षण पश्चात लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि पर्याप्त बजेट तथा कार्यक्रम वार्षिक योजनामा समावेश गर्ने १.३.३ परिक्षणपश्चातलैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि	महि ला तथा बालबा लिका शाखा	कार्य पालि का	प्रमुख प्रशास किय अधि कृत	२०७ ८/०७ ९ की भित्र		√

		पर्याप्त बजेट तथा कार्यक्रम वार्षिक योजनामा समावेश गर्ने						
		२.१.१. स्थानीय सरकारको निर्णायक तहमा (कर्मचारी पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरूपमा (५०।५० प्रतिशत प्रतिनिधित्व गर्न नीति बनाउने .	सामा जिक विकास शाखा प्रमुख	कार्य पालि का	प्रमुख प्रशास किय अधि कृत	२०७८/ ०७९ को पहिलो चौमा सिक भित्र		√
सं स्था ग त व्य व स्था १०. ५		२.१.३.स्थानीय सरकारले महिला तथा विशेष समुदायलाई विशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेको कार्यटोली वा शाखा मार्फत दिने व्यवस्था मिलाउने	सामा जिक विकास शाखा प्रमुख	कार्य पालि का	प्रमुख प्रशास किय अधि कृत	२०७८/ ०७९ को पहिलो चौमा सिक भित्र		√
		२.१.४ जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुने गरी र महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति बनाउने	सामा जिक विकास शाखा प्रमुख	कार्य पालि का	प्रमुख प्रशास किय अधि कृत	२०७८। ०७९ दोस्रो चौमा सिक		√
		२.२.१ महिला र पुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहको निश्चित कार्यनीति बनाउने	सामा जिक विकास शाखा प्रमुख	कार्य पालि का	प्रमुख प्रशास किय अधि कृत	२०७८। ०७९ दोस्रो चौमा सिकको सुरुमा		√
		२.२.२ :स्थानीय ;/का/मा लैङ्गिक विका; हेर्ने इकाईको व्यव:था गर्ने	सामाजि क विकास शाखा	कार्यप ालिका	प्रमुख प्रशास किय अधिकृ त	२०७८ . भदौको दोस्रो हप्ता भित्र		√
								√

	२.२.३ स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिलाहिंसा नियन्त्रणको लागिआचार संहिता बनाएर लागु गर्ने	सामाजिक विकास शाखा प्रमुख	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासक अधिकृत	२०७८ / ०७९ भित्र		✓
	२.३.३ स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी विश्लेषण सहित नीति बनाई कार्यान्वयन गर्ने	सामाजिक विकास शाखा प्रमुख	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासक अधिकृत	२०७८ / ०७९ भित्र		✓
	२.४.१ स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिंसा बिरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता विषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि बार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेख गरी छुट्टै कोष स्थापना गर्ने	सामाजिक विकास शाखा /महिला विकास शाखा प्रमुख	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासक अधिकृत	२०७८ / ०७९ भित्र	बजेट व्यवस्थापन	✓
	२.४.३ कार्यपालिकामा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि बजेटको व्यवस्था गरि कार्यान्वयनमा ल्याउने	सामाजिक विकास शाखा /महिला विकास शाखा प्रमुख	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासक अधिकृत	२०७८ / ०७९ को दोस्रो चौमासिक भित्र	बनेट व्यवस्थापन	✓
	२.५.३ नगरपालिकाले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना समावेश गर्ने ।	पन्जिकरण शाखा	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासक अधिकृत	२०७८ / ०७९ को पहिलो चौमासिक भित्र		✓

मान व संसा धन तथा क्षम ता वि कास २०	६	३.१.१. लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरि छुट्टै शिर्षकमा बजेट विनियोजन गर्ने र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत गर्ने	सामाजिक विकास शाखा प्रमुख	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७८ / ०७९ को पहिलो चौमासक भित्र		√
		३.१.२. स्थानीय सरकारका पदाधिकारी कमचारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंसा सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्ने र उपस्थिति सुनिश्चितता गर्ने	सम्बन्धित शाखा	प्रमुख सम्बन्धित शाखा प्रमुख	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७८ / ०७९ को पहिलो चौमासक भित्र		√
		३.१.३ तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकतासमेटिने र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने व्यवस्था गर्ने	सम्बन्धित शाखा प्रमुख	सम्बन्धित शाखा प्रमुख	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७८ / ०७९ को पहिलो चौमासक भित्र		√
		३.१.४ महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू र सो अनुसारको बजेट विनियोजन गर्ने	सम्बन्धित शाखा प्रमुख	सम्बन्धित शाखा प्रमुख	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७८ / ०७९ को पहिलो चौमासक भित्र		√
		३.१.५ स्थानीय सरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत तयार गर्ने	सामाजिक विकास शाखा प्रमुख	सम्बन्धित शाखा प्रमुख	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७८ / ०७९ को पहिलो चौमासक भित्र		√
		३.१.६ स्थानीय सरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाईको व्यवस्था गर्ने	सामाजिक विकास शाखा प्रमुख	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७८ / ०७९ को पहिलो चौमासक भित्र		√

		३.१.७ महिला रबन्धितकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	महिला तथा वालवार्ड लका ईकाई प्रमुख	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	२०७८ / ०७९ को भित्र		√
		३.१.८ महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका बाह्रवटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी हुने किसिमको तालिमको आयोजना गर्ने	महिला तथा वालवार्ड लका ईकाई प्रमुख	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	२०७८ / ०७९ को भित्र		√
		३.२.२ लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ टोल वडा वा नगरपालिका घोषणा गर्न कार्ययोजना तयार गर्ने	महिला तथा वालवार्ड लका शाखा प्रमुख	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	२०७८ / ०७९ भित्र	आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरी अभियान सन्चालन गर्ने	√
		३.२.३ स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने	सामाजिक विकास शाखा	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	२०७८ / ०७९ को सुरु देखि	आवश्यक बजेट व्यवस्थापन गर्ने	
			√					
		३.३.२ कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सवै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	२०७८ / ०७९ को दोस्रो चौमा		√

		समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य विषयवस्तुका सम्बन्धमा समय समयमा अभिमुखीकरण गर्ने				सक भित्र		
		३.३.३ महिलाहरूको लागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू जस्तै: कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिवेटी बेचबिखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धका कार्यक्रम आदिबारे अनुशिक्षण	महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुख	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७८ / ०७९ भित्र	आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरी अभियान सन्चालन गर्ने	✓
		३.३.४ महिलाहरूको लागि संचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरूमा पिछडिएका दलित अशिक्षित र हिंसामा परेका महिलाहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखि कार्यक्रमको आयोजना गर्ने	महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुख	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७८ / ०७९ भित्र	आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरी अभियान सन्चालन गर्ने	✓
		३.४.१ स्थानीय सरकारले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृत गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायसँग परामर्स गरि यस्ता दस्तावेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान सहितको व्यवस्था गर्ने	सामाजिक विकास शाखा प्रमुख	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७८ / ०७९ भित्र		✓
		४.१.३ स्थानीय तहले १५०० वर्गफिट भन्दा बढी प्लानिङ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन	महिला तथा बालबालिका	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७८ / ०७९		✓

		तथासंरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिने	लका शाखा प्रमुख		अधिकृत	श्रावन भित्र		
		४.२.२ स्थानीय तहको कार्यालय, अस्पाताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरूमा बच्चालाई स्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था र सो को व्यवस्थापन गर्ने	गाउँ कार्य समिति	नगरपालिका	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७८ / ०७९ भित्र	बजेट र जनशक्ती	
		४.२.४ महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट व्यवस्था गर्ने	सामाजिक विकास शाखा	नगरपालिका	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	०७८। ०८९(चौमासिक	बजेट र जनशक्ती	
		४.३.३ अशिक्षित महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालनगर्ने नभएका ? (जस्तै: अभिभावकशिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा, आदि)	शिक्षा शाखा प्रमुख	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत			
		४.४.३ कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्साको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	नगरपालिका	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७८ / ०७९ भित्र	बजेट	✓
		४.४.४ महिलाहरू बढी मात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	महिला विकास शाखा प्रमुख	नगरपालिका	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	२०७९ / ०८ ० भित्र	बजेट आवशकता	✓

सु शा सन तथा उत्त रदा यि त्व २०		४.५.२ स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयन गर्ने	रोजगार संयोजक	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासक्य अधिकृत	२०७८ / ०७९ भित्र	बजेट र जनशक्ती	✓
		४.५.३ ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने व्यवस्था मिलाउने	प्रमुख प्रशासक्य अधिकृत	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासक्य अधिकृत	२०७८ / ०७९ भित्र		✓
		४.५.४ गरिब तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने	सामाजिक शाखा प्रमुख	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासक्य अधिकृत	२०७८ / ०७९ भित्र		✓
	११.५	५.१.२ स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति तर्जुमा गरि कार्यान्वयनमा ल्याउने	सामाजिक विकास शाखा प्रमुख	नगर पालिका	प्रमुख प्रशासक्य अधिकृत	२०७८ / ०७९ भित्र		✓
		५.१.३ महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका बाह्रवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रमतय गरी कार्यान्वयन गर्ने	महिला विकास शाखा प्रमुख	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासक्य अधिकृत	२०७८ / ०७९ भित्र		✓
		५.२.१ स्थानीयसरकारले नियमित रूपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने	सामाजिक विकास शाखा प्रमुख	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासक्य अधिकृत	२०७८ / ०७९ भित्र	बजेट आवशकता	✓

	५.२.२ स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको उपस्थिति व्यापक बनाउने	सामाजिक विकास शाखा प्रमुख	कार्यपालिका	प्रशासक्य अधिकृत	२०७८ / ०७९ भित्र	प्रमुख बजेट आवशकता	✓
	५.४.१ कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले पूरा लाभ लिने वातावरण तयार गर्ने	प्रमुख प्रशासक्य अधिकृत	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासक्य अधिकृत	२०७८ देखि निरन्तर		✓
	५.४.२ स्थानीयसरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको संचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण गर्ने परिपाटी निर्माण गर्ने	नगरपालिका उपाध्यक्ष	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासक्य अधिकृत	२०७८ देखि निरन्तर		✓

१२. निश्कर्ष:

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परीक्षण स्थानीय तहमा लैससासको अवस्था कस्तो रहेको छ राज्यका हरेक तहमा सबै नागरिकहरुको अर्थपूर्ण सहभागीताको अवस्था के कस्तो रहेको छ भनेर मापन गरी त्यसको लेखाजोखा गर्ने प्रकृया सम्पन्न गरिएको छ ।

कोरोना संक्रमणको दोस्रो भेरियन्टको जोखिमसँगै नवलपरासी जिल्ला पनि प्रभावित जिल्ला हो । जिल्लामा गत वैशाख १६ गतेदेखि लक डाउनको भएको अवस्था र पनि संस्थाले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परीक्षण सम्पन्न गरेको छ । स्वास्थ्य सुरक्षाका मापदण्ड पुरा गरि निर्दिष्ट कार्य पुरा गर्न सहयोग गर्ने नगरपालिका परिवार र प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान लुम्बिनी प्रदेश लगायतका सरोकारवाला निकाय सबैलाई धन्यवाद दिन चाहान्छु । सहज वातावरणमा सहभागितात्मक रुपमा कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । छोटो समयमा पनि राम्रो छलफल र अभ्यास भएको छ ।

१३. सुभाबहरु

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण गरिसकेपछि स्थानीय तहलाई लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मैत्री बनाउनका लागि निम्न सुभाबहरु दिएको छ ।

- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणबाट आएका सब पक्षहरुको निरन्तरता र ग्याबहरुलाई जनप्रतिनिधि र कर्मचारीले सुधार गर्दै लैजानुपर्ने ।
- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकासका लागि तयार पारेको कार्ययोजनालाई अक्षेरस पालना गर्ने ।
- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकासका लागि तर्जुमा गरिएको कार्ययोजना कार्यान्वयनको समयमा कम्तिमा बर्षमा २ पटक अर्धवार्षिक रुपमा समिक्षा गर्ने परिपाटीको विकास गर्नुपर्ने ।
- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणका लागि कम्तिमा ३ दिनको समय व्यवस्था गर्दा राम्रो हुन्छ ।